

A Pécsi Ítéltábla a dr. Milcsarek László ügyvéd (fél címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű és **II.rendű felperes neve** (ugyanottani lakos) II. rendű felpereseknek - a dr. Horváth Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Horváth Gábor ügyvéd fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2015. november 5. napján kelt, 20.P.20.623/2013/35. számú ítélete ellen a felperesek által 36. és 37. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül egyetemlegesen 127.000 (egyszázhuszonhétezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a felperesek néhai **Sz J** gyermekei. Az alperes néhai **Sz J** házastársa volt 1984. évtől kezdődően.

**Sz J** és az alperes 1984. október 24-én megvásárolták a **P, Zs 00000** helyrajzi számú, „szőlő és gazdasági épület” megnevezésű zártkerti ingatlant, amely  $\frac{1}{2}$  -  $\frac{1}{2}$  arányú közös tulajdonukba került. 1992. szeptember 24-én **Sz J** a saját  $\frac{1}{2}$  tulajdoni illetőségét ajándékozási szerződéssel átruházta az alperesre.

**Sz J**nél 1992 tavaszától jelentkeztek a köhögéssel, torokfájással, esetenként lázzal járó panaszok. Később fogyni kezdett, terhelésre fulladt, a nyaka megduzzadt. 1992. október 2. napján diagnosztizálták nála a tüdőtumoros megbetegedést. Az első sugárkezelést 1992. október 9-én kapta, kemoterápiás kezelését november 3-án kezdték meg. A kilenc kemoterápia esetében 3 x 3 nap kezelést jelentett, amelynek során négy napig kellett a kórházban tartózkodnia. A három szakaszra osztott kezeléseik között 3-4 hét kellett, hogy elteljen. Az előírtakból 2 x 3 nap kezelést lefolytattak nála. Ennek feltétele az volt, mind fizikálisan, mind mentálisan megfelelő állapotban legyen. A kezelésekre saját maga által vezetett gépkocsival érkezett. Állapota azonban annyira leromlott, hogy

az utolsó kezelést már nem kapta meg, végül 1992. december 15. napján hunyt el a pécsi tudószanatóriumban. Morfiumos kezelést még a kórházi tartózkodása alatt, végstádiumos állapotában sem kapott. A kemoterápiás kezelése mentális zavar mellékhatással nem járt.

A felperesek többször módosított keresetükben - a részbeni hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban - azt kérték, állapítsa meg a bíróság, hogy néhai **Sz J** és az alperes között a P zártkert **00000** helyrajzi számú ingatlan  $\frac{1}{2}$  tulajdoni hányadára megkötött ajándékozási szerződés nem jött létre, mert azt nem néhai **Sz J** írta alá, illetőleg semmis, mert ha mégis ő írt alá, akkor az aláíráskor cselekvőképtelen állapotban volt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 354.000 forint részperköltséget.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette a törvényszék, hogy ugyan az ajándékozási szerződés csak másolatban állt rendelkezésre, azonban **Cs Gy** igazságügyi írásszakértő véleménye szerint az ott található aláírás nagy valószínűséggel néhai **Sz J**től származik. A felperesek e kereseti kérelmet a 2012. január 20. napján indult eljárásban 2015. február 3. napján terjesztették elő. Eredeti okiratokat az írásszakértői vizsgálat lefolytatásához, illetőleg az összehasonlításához felhívás és határidő-hosszabbítás ellenére nem csatoltak, csupán az utolsó tárgyaláson mutatták fel és hivatkoztak a vizsgálandó aláírást megelőző 20 évvel korábban keletkezett okira. Az elsőfokú bíróság azonban a bizonyítási indítványt mellőzte, mivel azt későn terjesztették elő; továbbá álláspontja szerint e bizonyíték sem eredményezhette volna azt, hogy az írásszakértői vélemény ne fénymásolt aláírásról készüljön.

A Ptk.17.§-ának (1), (2) és (3) bekezdésével összefüggésben - gondnokság alá helyezés nélkül is cselekvőképtelen az, aki olyan állapotban van, hogy ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan vagy a jognyilatkozata megtételekor átmenetileg teljesen hiányzik - rögzítette a törvényszék, hogy a szerződés aláírásakor néhai **Sz J** rendelkezett a szükséges belátási képességgel. A felperesek indítványa ellenére ebben a körben igazságügyi orvosszakértői bizonyítást nem tartott szükségesnek, mivel egyrészt kevés orvosi irat állt rendelkezésre, másrészt a ... Radiológiai Klinika Sugárterápiás Osztályának az első vizsgálatról és a kezelésről rendelkezésre álló iratai alapján megállapítható volt, hogy az ajándékozási szerződés aláírását követően diagnosztizálták néhai **Sz J**nél a tumoros megbetegedést, és értelemszerűen a kezelését is csak ezt követően kezdték meg. Morfiumos fájdalomcsillapításban a betegsége alatt egyáltalán nem részesült, személygépkocsiját maga vezette, egészségi állapotáról, kezeléséről saját maga döntött. Dr. **B Z** osztályvezető főorvos pedig úgy nyilatkozott, hogy kemoterápiást kezelés csak olyan betegeken végeznek el, akik mind fizikálisan, mind mentálisan beszámítható állapotban vannak. A boncolási jegyzőkönyv sem tartalmazott arra utaló adatot, hogy **Sz J** tudatmódosító szerek hatása alatt állt volna. Arra pedig egyáltalán nem merült fel adat, hogy a tumoros megbetegedés diagnosztizálását megelőző időszakban egyáltalán tartós orvosi kezelés alatt állt volna az ajándékozó.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben az ítélet kereseti kérelmük szerinti megváltoztatását kérték.

Véleményük szerint azt a körülményt, hogy az egészségügyi intézmények rendezetlen iratkezelése miatt nem lelhetők fel orvosi iratok, a hátrányukra értékelni nem lehet.

Állították, hogy az igazságügyi orvosszakértő kirendelését mellőzni nem lehetett volna, és dr. **B Z** tanú ellentmondásokkal terhelt vallomást tett.

Hangsúlyozták, hogy az utolsó tárgyalási hatánapra került elő az édesapjuktól származó eredeti írásminta, és indítványozták is az írásszakértői vélemény kiegészítését, ezért hátrányukra a bizonyítatlanságot értékelni nem lehet.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és túlnyomórészt helyes jogszabályok alkalmazásával, helytálló jogi következtetésre jutott. Érdemi döntésével a másodfokú bíróság egyetértett, ezért azt helybenhagyta a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság a felvehető szükséges bizonyítást lefolytatta, és meggyőződést szerzett az egyébként szükséges további bizonyítás lefolytathatatlanságáról. Tény, hogy a Pp.177.§-ának (1) bekezdése értelmében, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. E jogszabályi előírásra figyelemmel félreérthetők az elsőfokú bíróság ítéletének 4. oldal első bekezdésében írtak, hiszen a perben volt olyan jelentős tény, amelynek megítéléséhez különleges szakértelem szükséges: nevezetesen néhai **Sz J** elmebeli állapotának, szellemi képessége szintjének a vizsgálata, melynek eredményéből következtethető a belátási képességének fennállta vagy fenn nem állta 1992. szeptember 24. napjára vonatkozóan.

Ugyanakkor helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértő kirendelését, mivel a bizonyító felperesek nem tudtak szolgáltatni olyan egészségügyi adatokat, amelyek a legkisebb esélyét is kínálhatták volna egy érdemi szakértői vélemény kialakíthatóságának, ami a bizonyítást előrevivő szakértői véleményt eredményezhetett volna. Az elsőfokú bíróság tehát nem képzelt szaktudás alapján foglalt állást, hanem értelmetlennek tartotta a bizonyítást, amely felesleges költséggel járt volna. 1992. szeptember 24-re vonatkoztatva vagy azt megelőzően ugyanis nem álltak rendelkezésre orvosi iratok, a későbbi egészségügyi adatok a vizsgálati szakkérdés szempontjából jelentőség nélküliek, illetve a felperesek bizonyítási érdekével ellentétes következtetésekhez szolgálhatnak alapul, más tényállás megállapítása tehát szakvélemény beszerzése után sem lett volna várható.

Megjegyzzi az ítéletábra, hogy a sugárterápiás és kemoterápiás kezelés iratait dr. **B Z** nyilvánvalóan ismerte, annak ellenére, hogy a tanú kihallgatása után küldte meg azokat a sugárterápiás intézet. Emellett azokból csupán arra adható válasz, hogy mikor, milyen időpontban, milyen kezelést kapott az ajándékozó a szerződés megkötését követően. Továbbá egyértelműen kiderül az iratokból és dr. **B Z** tanúvallomásából, hogy morfiumot vagy más tudatmódosító kezelést az ajándékozó nem kapott utóbb sem. A tanú vallomásában pedig a másodfokú bíróság ellentmondást nem észlelt.

Itt utal a másodfokú bíróság arra a Pp.164. §-ának (1) bekezdése szerinti előírásra, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Ebből következően a bizonyítási teher az ajándékozó belátási képességére vonatkozóan a felpereseket terhelte. Amennyiben nem álltak rendelkezésre orvosi iratok még az egészségügyi intézményekben sem, azt a rájuk eső bizonyítási teher miatt a felperesek terhére kellett értékelni.

Az írásszakértői vélemény kiegészítésével összefüggésben az ítéltábla rámutat arra, hogy az inkriminált aláírást megelőző több, mint 20 évvel korábban keletkezett eredeti aláírások nyilvánvalóan alkalmatlanok annak megállapítására, hogy az 1992. szeptember 24-én megkötött ajándékozási szerződést néhai **Sz J** írta alá vagy sem. Ezen bizonyítékok alkalmassága megállapításához nem kell különleges szakértelem, a számos per tárgyalása során szerzett bírói gyakorlat ahhoz elegendő. Az írásszakértő kétségtelenül azt rögzítené, hogy nem tud egzakt véleményt adni ilyen írásminták alapján. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a hivatkozott írásmintát az elsőfokú bíróság be sem fogadta, a tárgyalási jegyzőkönyvhöz nem került csatolásra.

Utal továbbá arra a másodfokú bíróság - kiegészítve a jogi indokolást -, hogy a felperesek - bár nem jelölték meg - utóbb előterjesztett, a szerződés létre nem jöttére vonatkozó kereseti kérelmük a Ptk.205.§-ának (1) bekezdésén alapul, amely szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jöhet csak létre.

A felperesek a fellebbezés sikertelensége folytán pervesztesek lettek, ezért ők kötelesek viselni a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget a Pp.78.§-ának (1) bekezdése értelmében.

A bíróság az alperes jogi képviselőjének a munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-a szerint 100.000 forint + Áfa összegben állapította meg.

A felperesek illetékmentességre kiterjedő részleges személyes költségmentessége folytán a feljegyzett 320.000 forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli az Itv.74.§-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kmr.13.§-ának (1) bekezdés és 14.§-a szerint.

P é c s , 2016. május 26.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, dr. Berki Csilla s.k. bíró